

[Udenrigsministeren]

krigsførelse, som er godkendt i NATO-regi, og som jo senest var genstand for en vis dansk politisk interesse i efteråret sidste år, repræsenterer nogen offensiv strategi. Det er retningslinier, som bygger på NATO's strategi om det fleksible gensvar og det fremskudte forsvar, sådan som det blev vedtaget helt tilbage i 1967. Konceptet sigter alene på at lægge retningslinier for, hvordan NATO's øverste chefer i lyset af det stærkt øgede sovjetiske flådepotentiel mest hensigtsmæssigt kan disponere de styrker, der er til rådighed.

Opbygningen af den sovjetiske flåde har gjort det nødvendigt at imødegå denne trussel i stadig mere fremskudte positioner, og konceptet anbefaler derfor bl.a. en øget allieret tilstedeværelse og øvelsesaktivitet i Norskehavet allerede i fremtid. Denne allierede tilstedeværelse må have et sådant omfang og en sådan regelmæssighed, at den sikrer NATO-styrkerne den fornødne træning i at operere under de særlige vilkår, som er gældende i de nordlige havområder. Sovjetunionen må ikke få lov til at give disse områder en slags status som et Mare Sovieticum gennem sin militære dominans af området. Det er jo en problemstilling, vi kender vældig godt i Danmark, når det drejer sig om Østersøen, og her tænkes der naturligvis ikke på en permanent udstationering af amerikanske eller andre allierede flådeenheder i nordområderne. Der er alene tale om en sådan regelmæssighed, at den allierede solidaritet bliver synlig og bevarer sin troværdighed.

Vores NATO-allierede Norge føler sig naturligvis i en særlig udsat position som følge af udviklingen i nordområderne. Den norske regering har gentagne gange givet udtryk for en klar interesse i en øget allieret flådetilstedeværelse som en modvægt imod den sovjetiske nordflåde, og ikke mindst en øget amerikansk tilstedeværelse er af Norge blevet fremhævet som vigtig. Norge har samtidig tillagt forhåndsoplagring af tungt materiel til brug for allierede forstærkninger betydelig vægt.

Også for Island har udviklingen haft konsekvenser. Keflavikbasen har jo en ideel beliggenhed som udgangspunkt for en overvågning af hele dette GIUK-gab mellem Grønland, Island og Storbritannien, og værdien af Keflavikbasen er steget i takt med den beskrevne militære udvikling i nordområderne. Det er noget, den islandske regering er særdeles op-

mærksom på, ligesom den er opmærksom på landets vigtige geografiske beliggenhed for NATO-alliancen, og vi har da også gennem de senere år været vidne til et øget islandsk sikkerhedspolitisk engagement, også i militær henseende, noget, der har givet sig udslag i en stadig mere aktiv islandsk deltagelse i NATO-samarbejdet.

I selve Island er de eksisterende radaranlæg blevet moderniseret og suppleret med nye, og der er i dag tale om deltagelse af islandsk personel i betjeningen af anlæggene. Keflavikbasens flyfaciliteter, både brændstofanlæg og hangarer, er også blevet udbygget, ligesom der er sket en styrkelse af det amerikanske flyberedskab, som er stationeret i Keflavik.

For Danmarks vedkommende indebærer de geografiske omstændigheder jo, at vore militære sikkerhedsinteresser i første række er knyttet til forholdene i centralregionen, og dansk forsvar har som to af sine hovedopgaver dels at bidrage til det fremskudte forsvar af den såkaldte centralfront – det sker inden for rammerne af Baltapkommandoen – dels at forsvare Østersøens udgange, dvs. de danske stræder.

Situationen i de nordlige havområder, der har udviklet sig til det måske mest iøjnefaldende potentielle sømilitære konfrontationsområde, er imidlertid af direkte betydning for alliansens evne til at forsvare centralfronten i Europa. Det er helt afgørende for NATO at sikre en så høj grad af militær kontrol i Nordatlanten, at vi ikke får afbrudt forsyningslinierne over Atlanten, fordi opretholdelsen af disse linier, som jeg har nævnt, er helt afgørende for, at forstærkninger og forsyninger kan komme til Europa. Hvis ikke det sker, vil de allierede styrker i Europa ikke have mulighed for at føre en længerevarende konventionel forsvarskamp. Derfor er styrkeforholdet i de nordlige havområder helt afgørende for, hvor stor risikoen er for en sænkning af atomtærskelen i Europa.

Danmarks position er derfor betydningsfuld, også i forhold til nordområderne. Tyngden i Norges forsvarsindsats er jo rettet mod nord og bygger på den forudsætning, at man kan varetage det fremskudte forsvar af Sydnorge med dansk bistand, og dansk territorium og specielt dansk lufterum fungerer jo som en barriere for forsvaret af Storbritannien.

Endelig udgør dansk territorium både et baseområde og et flankerområde i forhold til cen-